

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. balandžio 22 d. Nr. 21RE-334

(AG-203/06-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Vytauto Kurpuveso (Komisijos posėdžio pirmininkas) ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyriaus prašymą atsakovui Vilniaus apskrities vyriausiajam policijos komisariatui dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato duomenys neskelbtini rašto Nr. duomenys neskelbtini „Dėl paieškos paskelbimo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyrius (toliau – pareiškėjas, Skyrius) prašymu prašo Komisijos panaikinti Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – Vilniaus VPK) duomenys neskelbtini raštą Nr. duomenys neskelbtini (Komisijos pastaba: rašto antraštė „Dėl paieškos paskelbimo“ ir registracijos Nr. duomenys neskelbtini) (toliau – ir Raštas), kaip neteisėtą ir nepagrįstą, bei įpareigoti Vilniaus VPK per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl vaikų Asmuo X, gim. duomenys neskelbtini, ir Asmuo X, gim. duomenys neskelbtini, gyv. duomenys neskelbtini, paieškos.

Prašyme nurodo, kad Skyrius duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini kreipėsi į Vilniaus VPK su prašymu nustatyti Asmuo X, gim. duomenys neskelbtini, bei jos vaikų Asmuo X ir Asmuo X, gyv. duomenys neskelbtini, buvimo vietą. Skyrius duomenys neskelbtini pakartotinai kreipėsi į Vilniaus VPK su prašymu informuoti, kokių veiksmų imtasi siekiant nustatyti minėtų asmenų buvimo vietą. Vilniaus VPK duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini (Komisijos pastaba: t. y. dokumento gavimo registracijos Nr.) informavo Skyrių, kad, remiantis jų atliktais veiksmais ir surinkta informacija, nėra pagrindo skelbti paieškos; kad duomenys neskelbtini policijos pareigūnai lankėsi adresu duomenys neskelbtini, kur bendravo su 45-ajame bute gyvenančia kaimyne. Ši patvirtino, kad 44-ajame bute gyvena Asmuo X kartu su savo motina ir dviem vaikais. Be to, remiantis policijos informacinėse sistemose esančiais duomenimis, nustatyta, kad duomenys neskelbtini Asmuo X buvo apklausta kaip liudytoja savo bute. Vilniaus VPK taip pat pažymėjo, kad apklausą atlikusi pareigūnė patvirtino apklausos metu mačiusi Asmuo X vaikus – du berniukus. Vilniaus VPK laikosi pozicijos, kad vaikų buvimo vieta yra nustatyta, todėl jų paieškos skelbti netikslinga.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu (toliau – VTAPI), Vilniaus VPK sprendimas neskelbti paieškos laikomas neteisėtu ir nepagrįstu dėl šių priežasčių. Pirma, vaiko apsaugos prioritetas ir valstybės pareiga užtikrinti jo gerovę. VTAPI 4 straipsnyje nustatyta, kad visos institucijos, priimdamos sprendimus, privalo atsižvelgti į geriausius vaiko interesus. Vilniaus VPK sprendimas neskelbti paieškos neatitinka šio principo, nes nėra atliktas išsamus individualus vaikų situacijos vertinimas ir neįvertinta jų galimo pavojaus rizika. Vilniaus VPK sprendimas neskelbti paieškos remiasi tik formaliais pagrindais, neįvertinus realios vaikų situacijos ir galimų rizikų jų saugumui. Antra, nepakankamas faktinių aplinkybių ištyrimas. VTAPI 31 straipsnis nustato, kad vaiko

tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo rūpintis vaiko auklėjimu, tinkamai jį prižiūrėti, materialiai išlaikyti ir sudaryti sąlygas vaikui augti, vystytis, tobulėti. Tačiau ši pareiga neapsiriboja vien tik tėvų atsakomybe, pagal VTAPI 47 straipsnį, viešojo administravimo institucijos, įskaitant teisėsaugos institucijas, privalo imtis visų būtinų veiksmų, siekiant išsiaiškinti realią situaciją ir užtikrinti vaiko teisių apsaugą. Vilniaus VPK sprendimas neskelbti vaikų paieškos grindžiamas neišsamiais ir nepatikimais duomenimis, kas prieštarauja VTAPI 35 ir 36 straipsniams, nustatančioms, kad teisėsaugos pareigūnai, gavę informaciją apie vaiką, galimai esantį nesaugioje aplinkoje, privalo aktyviai veikti ir užtikrinti jo apsaugą. Trečia, Vilniaus VPK atsakingas pareigūnas, priimdamas sprendimą nepradėti vaikų paieškos, rėmėsi tik: kaimynės parodymais, kurie yra netiesioginis, subjektyvus ir nepatikimas informacijos šaltinis, nes nėra įrodyta, kad ji iš tikrųjų turi visapusišką ir objektyvią informaciją apie vaikų gyvenimo sąlygas. Be to, nėra aišku, ar kaimynė turi tiesioginį ir reguliarų kontaktą su vaikais ir jų šeima, ar ji tik remiasi atsitiktiniais stebėjimais ar prielaidomis. Todėl kaimynės pateikta informacija negali būti laikoma pakankamu pagrindu konstatuoti, kad vaikai yra saugūs, jų teisės nėra pažeidžiamos, o jų buvimo vieta yra nustatyta neabejotinai ir patikima. Pareigūnės, atlikusios apklausą, liudijimu, ji matė vaikus, tačiau ši informacija nėra pakankama įrodyti, jog vaikų gyvenimo sąlygos yra tinkamos ir atitinka teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Be to, pareigūnė neįsitikino, kad tai buvo būtent tie vaikai, dėl kurių prašoma pradėti paiešką – ji nepatikrino jų asmens duomenų, netikrino jų tapatybės dokumentų ar kitų identifikavimo priemonių, o rėmėsi tik vizualiniu stebėjimu, matydama „du berniukus“. Dėl šios priežasties nėra jokio objektyvaus pagrindo tvirtinti, kad buvo nustatyta ieškomų vaikų buvimo vieta ir jų statusas, todėl Vilniaus VPK sprendimas atsisakyti skelbti paiešką negali būti laikomas teisėtu ir pagrįstu.

Pareiškėjas daro išvadas, kad Vilniaus VPK priimtas sprendimas neskelbti paieškos prieštarauja vaikų interesų prioritetui; yra nepagrįstas, nes nebuvo atliktas išsamus situacijos įvertinimas; nesuformuluoti aiškūs argumentai, pagrindžiantys, kodėl paieškos skelbimas nebūtų reikalingas; nėra jokių objektyvių duomenų, kad vaikų teisės nėra pažeidžiamos, o jų saugumas užtikrintas.

Pareiškėjo prašymo Komisijai duomenimis, minėta šeima kelia didelį susirūpinimą dėl galimų vaikų teisių pažeidimų ir jų saugumo. Vaikai nelanko mokyklos, nėra žinoma jų tiksli buvimo vieta, nėra objektyvių įrodymų, kad jiems yra užtikrintos tinkamos gyvenimo sąlygos bei teisės į ugdymą, sveikatą ir vystymąsi. Šios aplinkybės kelia rimtą riziką, kad vaikai gali būti apleisti, patirti nepriežiūrą ar net smurtą, todėl būtina kuo skubiau imtis aktyvių veiksmų, siekiant nustatyti jų buvimo vietą ir įvertinti realią jų padėtį. Negalima remtis vien nepatikimais ar paviršutiniškais liudijimais, kai kyla pavojus vaikų saugumui. Vaikų paieškos pradėjimas yra būtinas, siekiant užtikrinti jų apsaugą. Tik aiškiai nustačius, kur jie yra, bus galima įvertinti jų gyvenimo sąlygas ir užkirsti kelią galimai nepriežiūrai ar kitiems pažeidimams. Tai taip pat leis Skyriui imtis teisėtų ir konkrečių veiksmų, siekiant užtikrinti vaikams saugią aplinką bei jų teisių apsaugą.

Atsakovas su pareiškėjo prašymu nesutinka.

Atsiliepime paaiškino, kad, gavęs Skyriaus prašymą nustatyti Asmuo X bei jos vaikų Asmuo X ir Asmuo X, gyv. duomenys neskelbtini, buvimo vietą ir pakartotinį duomenys neskelbtini prašymą informuoti, kokių veiksmų imtasi siekiant nustatyti minėtų asmenų buvimo vietą, duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini informavo Skyrių, kad, remiantis atliktais veiksmais ir surinkta informacija, nėra pagrindo skelbti paieškos.

Skyriuje dėl Asmuo X bei jos vaikų Asmuo X ir Asmuo X, gyv. duomenys neskelbtini, įvyko posėdis, kuriame dalyvavo policijos atstovai, švietimo darbuotojai. Posėdžio metu buvo aptartas tolesnis bendradarbiavimas, numatyti kiekvienos institucijos veiksmai, aptarta, kad Skyriaus specialistai inicijuos teisme procedūras dėl vaikų paėmimo iš Asmuo X, o policija atliks tyrimą, įvertinant Asmuo X veiksmus dėl galimo piktnaudžiavimo tėvų teisėmis ar pareigomis.

Asmens paieškos skelbimą reglamentuoja Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymas. Įvertinus aplinkybes nustatyta, kad nėra pagrindo skelbti minėtų asmenų paiešką. Vaikų buvimo vieta yra žinoma.

Asmuo X nuo duomenys neskelbtini mokosi duomenys neskelbtini gimnazijoje 4 klasėje. Be to, duomenys neskelbtini policijos pareigūnė bendravo su Asmuo X, bute buvo ir jos du nepilnamečiai vaikai. Komisariate buvo gauti gyventojų nusiskundimai dėl Asmuo X ir Asmuo X veiksmų, o Asmuo X dėl tėvų valdžios nepanaudojimo arba panaudojimo priešingai vaiko interesams pradėtos administracinės teisenos pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 73 straipsnį. Be to, Asmuo X atžvilgiu buvo pradėtas ir atliekamas ikiteisminis tyrimas Nr. duomenys neskelbtini pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 163 straipsnį „Piktnaudžiavimas tėvų, globėjo ar rūpintojo arba kitų teisėtų vaiko atstovų teisėmis ar pareigomis“.

Atsakovas, nesutikdamas su pareiškėjo prašymu Komisijai, nurodo, kad policijos pareigūnai atliko būtinus veiksmus.

Pareiškėjas duomenys neskelbtini procesiniame dokumente Nr. duomenys neskelbtini „Atsiliepimas į raštą dėl paaiškinimų pateikimo ir ginčo sprendimo taikiu būdu (bylos Nr. AG-203/06-2025)“, pateikia informaciją, susijusią su šeimos privačiu gyvenimu, taip pat patvirtina atsakovo nurodytą informaciją apie po skundžiamo Rašto priėmimo vykusį tarpinstitucinį posėdį, nurodo ir informaciją, gautą kitame tarpinstituciniame pasitarime. Pareiškėjas palaiko savo prašymo Komisijai reikalavimus atsakovo atžvilgiu, taip pat prašo Vilniaus VPK pareigūnų, nustatius vaikų buvimo vietą, nedelsiant iškviesti Skyriaus specialistus į įvykio vietą.

Pareiškėjas minėtame 2025 m. balandžio 4 d. procesiniame dokumente nurodo, kad jame išdėstyta informacija konfidenciali, neskelbtina, skirta tik tarnybiniam naudojimui.

Prašymas atmestinas

Skyrius duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl šeimos paieškos“ kreipėsi į Vilniaus VPK viršininką, nurodė, kad duomenys neskelbtini gavo pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą Asmuo X, gim. duomenys neskelbtini, ir Asmuo X, gim. duomenys neskelbtini, atžvilgiu. Kadangi vaikų motina nebendradarbiauja su Skyriumi, nesudarydavo sąlygų išklausti vaikų nuomonę ir įvertinti gyvenamąją aplinką, duomenys neskelbtini kreiptasi į Vilniaus VPK, prašant pagalbos duomenys neskelbtini apie 9:00 val. patekti į vaikų gyvenamąją vietą. duomenys neskelbtini apie 9:25 val. Skyriaus vyriausiosios specialistės kartu su policijos pareigūnais nuvyko šeimos gyvenamuoju adresu duomenys neskelbtini, tačiau buto durų niekas neatidarė, už durų jokių garsų nesigirdėjo. Atsižvelgiant į tai, jog į šeimos gyvenamąją vietą specialistams patekti nepavyko, vaikų motina nebendradarbiauja su Skyriumi, nesudaro sąlygų išklausti vaikų nuomonę ir įvertinti gyvenamųjų sąlygų, Skyrius prašė nustatyti Asmuo X, gim. duomenys neskelbtini bei jos vaikų Asmuo X, gim. duomenys neskelbtini, ir Asmuo X, gim. duomenys neskelbtini, gyv. duomenys neskelbtini, buvimo vietą.

Vilniaus VPK duomenys neskelbtini raštu „Dėl paieškos paskelbimo“ Nr. duomenys neskelbtini informavo Skyrių, kad duomenys neskelbtini buvo nuvykta adresu duomenys neskelbtini, kur bendrauta su kaimyne iš 45-ojo buto, kuri patvirtino, kad 44-ajame bute gyvena Asmuo X kartu su savo motina ir dviem vaikais. Patikrinus duomenis policijos sistemoje, nustatyta, kad duomenys neskelbtini Asmuo X savo bute buvo apklausta kaip liudytoja. Susisiekus su pareigūne, kuri atliko duomenys neskelbtini apklausą, ji nurodė, jog matė duomenys neskelbtini vaikus – du berniukus. Atsižvelgiant į tai, kad vaikų buvimo vieta nustatyta, jų paiešką skelbti netikslinga. Nurodyta Rašto apskundimo tvarka Komisijai arba administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka.

Ginčas kilo dėl Vilniaus VPK duomenys neskelbtini Rašto, pateikto atsakant į pareiškėjo duomenys neskelbtini prašymą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl šeimos paieškos“, teisėtumo. Šioje byloje vertinamas Rašto atitikimas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nuostatoms, tačiau nėra sprendžiama dėl Vilniaus VPK, kaip teisėsaugos institucijos, veiksmų vertinimo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VTAPI, VAI nuostatos.

Visi viešojo administravimo subjektai teikia asmenims įstatymų nustatytą viešojo administravimo subjekto turimą informaciją (VAI 7 straipsnio 1 dalies 1 punktas). VAI 2 straipsnio 13 dalyje nustatyta, kad tarnybinė pagalba suprantama kaip viešojo administravimo subjekto veikla teikiant

pagalbą kitam viešojo administravimo subjektui šio prašymu. Pagal to paties įstatymo 12 straipsnio 4 dalį, viešojo administravimo subjektas motyvuotai gali prašyti kito viešojo administravimo subjekto tarnybinės pagalbos. Viešojo administravimo subjektas, į kurį kreipiamasi tarnybinės pagalbos, privalo ją suteikti, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje išvardytus atvejus (VAĮ 12 straipsnio 8 dalis).

VAĮ 1 straipsnio 2 dalis nustato šio įstatymo taikymo išimtį: šio įstatymo antrojo ir trečiojo skyrių nuostatos viešojo administravimo subjektams, atliekantiems funkcijas pagal kituose įstatymuose, Europos Sąjungos teisės aktuose ar Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatytą tvarką, taikomos tiek, kiek jų veiklos priimant administracinius sprendimus, teikiant administracines paslaugas, priimant ir nagrinėjat prašymus ar skundus nenustato kiti tokią veiklą reglamentuojantys įstatymai, Europos Sąjungos teisės aktai ar Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys.

Vadovaujantis VTAPI 4 straipsniu, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, be kita ko, privalo vadovautis šiais vaiko teisių ir laisvių apsaugos įgyvendinimo principais: geriausių vaiko interesų prioriteto – priimant sprendimus ar imantis bet kokių veiksmų, susijusių su vaiku, svarbiausia – geriausi vaiko interesai. Šis principas taikomas remiantis konkrečia individualaus vaiko situacija, vertinant ir nustatant, kas naudingiausia vaikui artimiausiu metu ir ateityje, atsižvelgiant į vaiko nuomonę, jo identiškumą, šeimos aplinkos ir šeimos ryšių išsaugojimą ir santykių palaikymą, vaiko poreikių, atitinkančių jo amžių, vystymąsi, gebėjimus ir brandą bei užtikrinančių tinkamą vaiko raidą, tenkinimą, fizinį ir psichinį saugumą, vaiko teisės į sveikatą ir mokslą užtikrinimą bei kitus specialius vaiko poreikius. Vaikui turi būti teikiama tokia apsauga, kokios reikia jo gerovei, taikant visą įmanomą koordinuotą kompleksinę pagalbą (1 punktą); bendradarbiavimo – valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, vykdydamos su vaiko teisių apsauga susijusias funkcijas, pasitelkdamos nevyriausybinės organizacijas nuosekliai bendradarbiauja su vaiko atstovais pagal įstatymą bei tarpusavyje ir teikia viena kitai reikalingą informaciją ir kitokią pagalbą (9 punktą); privataus gyvenimo neliečiamumo – įgyvendinant vaiko teisių apsaugą ir teikiant paramą bei pagalbą vaikui, jo tėvams ar kitiems vaiko atstovams pagal įstatymą, užtikrinama, kad šeima nepatirs neteisėto, nebūtino ir neproporcingo kišimosi į privatų gyvenimą, o informacija apie šeimos privatų gyvenimą nebus atskleista tretiesiems asmenims (11 punktą).

VTAPI 47 straipsnio 4 dalyje prie kitų vaiko teisių apsaugą užtikrinančių institucijų nurodyta tiek Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (2 punktą), tiek Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) (4 punktą). Vilniaus VPK yra Policijos departamento struktūrinis padalinys, įgyvendinantis policijos uždavinius policijos generalinio komisaro įsakymu nustatytoje teritorijoje (Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 16 straipsnio 4 dalis). Pagal VTAPI 47 straipsnio 5 dalį, šio straipsnio 1–4 dalyse nurodytos institucijos, užtikrindamos vaiko teisių apsaugą, privalo tarpusavyje bendradarbiauti.

VTAPI 35 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad švietimo, asmens sveikatos priežiūros, vaiko teisių apsaugos, socialinių paslaugų, teisėsaugos ir kitų institucijų darbuotojai, taip pat kiti asmenys, turintys duomenų apie vaiko elgesį, keliantį pavojų jo sveikatai ar gyvybei, arba apie likusius be tėvų globos nepilnamečius vaikus ar būtinumą ginti nepilnamečių teises ir teisėtus interesus (dėl piktnaudžiavimo tėvų valdžia, smurto prieš vaiką, tėvų ligos, mirties, išvykimo ar dingimo, tėvų atsisakymo atsiimti vaikus iš mokymo, auklėjimo ar gydymo įstaigų ar panašių priežasčių), privalo apie tai nedelsdami informuoti policiją ir (ar) Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą ar jos įgaliotą teritorinį skyrių pagal vaiko ar savo gyvenamąją vietą.

Policija atlieka asmenų paiešką, nustato asmens tapatybę (Policijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 6 punktą).

Pagal VTAPI 36 straipsnio 3 dalį, policijos pareigūnai, turintys darbo su nepilnamečiais kompetenciją, įvykio vietoje nustatę vaiko buvimą jam nesaugioje aplinkoje ir (arba) galimai panaudotą seksualinį smurtą prieš vaiką, ir (arba) kilusį pavojų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei, privalo nedelsdami imtis veiksmų vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui užtikrinti ir apie įvykį nedelsdami informuoti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą ar jos įgaliotą teritorinį skyrių. Gavę policijos pareigūnų pranešimą apie vaiko buvimą jam nesaugioje aplinkoje ir (arba) galimai panaudotą seksualinį smurtą prieš vaiką, ir (arba) kilusį pavojų vaiko fiziniam ar

psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius atvyksta į įvykio vietą ne vėliau kaip per vieną valandą nuo šio pranešimo gavimo. Dėl objektyvių priežasčių negalėdami atvykti į policijos pareigūnų pranešime nurodytą vietą per vieną valandą nuo šio pranešimo gavimo, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius privalo nedelsdami apie tai informuoti policijos pareigūnus ir užtikrinti kiek įmanoma skubesnę atvykimą. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius, reaguodami į pranešimą apie vaiką, galimai nukentėjusį nuo seksualinio smurto, taip pat įvertina specializuotos pagalbos poreikį socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytais sąlygomis ir tvarka.

Taigi iš aukščiau išdėstyto teisinio reglamentavimo nuostatų akivaizdu, kad tiek pareiškėjas, tiek ir atsakovas šioje byloje, veikia kaip vaiko teisių apsaugą užtikrinančios institucijos, kurios privalo tarpusavyje bendradarbiauti, pagal kompetenciją teikdamos viena kitai reikalingą informaciją ir kitokią pagalbą, nustačius vaiko buvimą jam nesaugioje aplinkoje ar pan., be kita ko, atlikdamos konkrečioje situacijoje reikalingus veiksmus, privalo vadovautis vaiko teisių ir laisvių apsaugos įgyvendinimo principais, įskaitant, bet neapsiribojant, geriausių vaiko interesų prioriteto, privataus gyvenimo neliečiamumo.

Bylos medžiaga nustatyta, kad Skyrius duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl šeimos paieškos“ kreipėsi į Vilniaus VPK viršininką, nurodė, kad duomenys neskelbtini apie 9:25 val. Skyriaus specialistėms ir policijos pareigūnams, nuvykus šeimos gyvenamuoju adresu, duomenys neskelbtini, niekas buto durų neatidarė, už durų jokių garsų nesigirdėjo. Skyrius prašė nustatyti Asmuo X bei jos vaikų Asmuo X ir Asmuo X, gyv. duomenys neskelbtini, buvimo vietą ir apie pasiektus rezultatus nedelsiant informuoti Skyriaus nurodytą vyr. specialistę.

Bylos medžiagos duomenimis, atsakovas skundžiamu Raštu pateikė atsakymą Skyriui, informuodamas apie pasiektus rezultatus. T. y., kad duomenys neskelbtini buvo nuvykta adresu duomenys neskelbtini, kur bendrauta su kaimyne iš 45-ojo buto, kuri patvirtino, kad 44-ajame bute gyvena Asmuo X kartu su savo motina ir dviem vaikais. Patikrinus duomenis policijos sistemoje, nustatyta, kad duomenys neskelbtini Asmuo X savo bute buvo apklausta kaip liudytoja. Susisiekus su pareigūne, kuri atliko Asmuo X apklausą, ji nurodė, jog matė Asmuo X vaikus – du berniukus. Atsakovas taip pat atsakė Skyriui, jog, atsižvelgiant į tai, kad vaikų buvimo vieta nustatyta, jų paiešką skelbti netikslinga.

Pareiškėjo vertinimu, išdėstytu prašyme Komisijai, atsakovo priimtas sprendimas neskelbti asmenų paieškos, prieštarauja vaikų interesų prioritetui; yra nepagrįstas, nes nebuvo atliktas išsamus situacijos įvertinimas; Rašte nesuformuluoti aiškūs argumentai, pagrindžiantys, kodėl paieškos skelbimas nebūtų reikalingas; nėra jokių objektyvių duomenų, kad vaikų teisės nėra pažeidžiamos, o jų saugumas užtikrintas.

Komisija pažymi, kad byloje, pirmiausia, kilęs fakto klausimas, ar yra (nėra) žinoma motinos Asmuo X ir dviejų jos vaikų Asmuo X ir Asmuo X buvimo vieta. Šiuo aspektu Komisija neturi pagrindo abejoti atsakovo Rašte nurodytais faktiniais duomenimis, t. y., kad policijos pareigūnė (kaip aukščiau minėta, policija turi įgaliojimus nustatyti asmenų tapatybę) duomenys neskelbtini matė Asmuo X jos bute, adresu duomenys neskelbtini, apklausė ją kaip liudytoją, o taip pat matė ir būtent Asmuo X du vaikus. Rašte aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyta, kodėl asmenų paieškos skelbimą Vilniaus VPK laiko netikslingu – „vaikų buvimo vieta nustatyta“. Dar daugiau, atsakovas ir atsiliepime Komisijai nurodo, kad vaikų buvimo vieta yra žinoma. Privataus gyvenimo neliečiamumo principas (VTAPI 4 straipsnio 11 punktas) sąlygoja užtikrinti, kad, įgyvendinant vaiko teisių apsaugą, šeima nepatirs neteisėto, nebūtino ir neproporcingo kišimosi į privatų gyvenimą. Taigi atsakovui, turinčiam įgaliojimus skelbti asmenų paiešką ir (ar) vykdyti VTAPI 35 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus, konkrečioje individualioje vaiko situacijoje Rašto pateikimo metu buvo žinoma asmenų (motinos Asmuo X ir jos dviejų vaikų) buvimo vieta bei apie tai Skyrius informuotas Raštu, atsakant į jo kreipimąsi.

Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (2012 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A438-97/2012).

Atsižvelgiant į išdėstytą ir įvertinus atsakovo atsakymą, įformintą Raštu, Komisija daro išvadą, kad į tai, ko Skyrius duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl šeimos paieškos“ prašė Vilniaus VPK (t. y. nustatyti motinos Asmuo X bei jos dviejų vaikų buvimo vietą ir apie pasiektus rezultatus informuoti Skyriaus atstovą), atsakovas Raštu ir atsakė. Atsakymas atitinka pareiškėjo duomenys neskelbtini kreipimosi Nr. duomenys neskelbtini „Dėl šeimos paieškos“ turinį ir atsakovas pateikė pareiškėjui tokią informaciją, kokią jis turėjo ir pagal kompetenciją nustatė (VAĮ 7 straipsnio 1 dalies 1 punktas, 12 straipsnio 8 dalis, VTAPI 47 straipsnio 5 dalis). Taigi pareiškėjo prašymo argumentais Komisija neturi pagrindo naikinti Rašto, kaip neteisėto. Nenustačius pagrindų, sudarančių savarankišką ir pakankamą pagrindą atsakovo Raštą pripažinti neteisėtu bei jį panaikinti, išvestinis prašymo Komisijai reikalavimas įpareigoti Vilniaus VPK per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl vaikų Asmuo X, gim. duomenys neskelbtini, ir Asmuo X, gim. duomenys neskelbtini, gyv. duomenys neskelbtini, paieškos taip pat netenkintinas.

Prašymo Komisijai duomenimis, pareiškėjas siekia įvertinti įvardytų vaikų gyvenimo sąlygas ir užkirsti kelią galimai nepriežiūrai ar kitiems pažeidimams, taip pat imtis teisėtų ir konkrečių veiksmų, siekiant užtikrinti vaikams saugią aplinką bei jų teisių apsaugą. Šiam tikslui pasiekti, Skyriui būtina žinoti vaikų buvimo vietą. Kadangi įvykiai dinamiški, tai, jeigu situacija dėl šeimos, vaikų buvimo vietos po Rašto pateikimo visgi būtų pasikeitusi ir (ar) yra naujų kliūčių Skyriaus funkcijų tinkamam vykdymui, kurias gali teisėtais veiksmais pašalinti būtent atsakovas, tai Skyrius gali kreiptis pagalbos į atsakovą, kai pareiškėjas ir atsakovas (kaip institucijos, užtikrinančios vaiko teisių apsaugą) turi pareigą bendradarbiauti tarpusavyje (VTAPI 47 straipsnio 5 dalis). Kaip pastebėtina iš ginčo šalių Komisijai pateiktų procesinių dokumentų turinio, tai ir yra faktiškai atliekama, kai, pavyzdžiui, tarpinstituciniuose susitikimuose aptariami galimi kiekvienos institucijos veiksmai konkrečiu atveju vaikų teisių apsaugos srityje.

Dėl bylos medžiagos pripažinimo nevieša

Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų duomenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmens duomenys – bet kokia informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti (duomenų subjektas); fizinis asmuo, kurio tapatybę galima nustatyti, yra asmuo, kurio tapatybę tiesiogiai arba netiesiogiai galima nustatyti, visų pirma pagal identifikatorių, kaip antai vardą ir pavardę, asmens identifikavimo numerį, buvimo vietos duomenis ir interneto identifikatorių arba pagal vieną ar kelis to fizinio asmens fizinės, fiziologinės, genetinės, psichinės, ekonominės, kultūrinės ar socialinės tapatybės požymius.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnio 1 dalyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 16 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą. Privataus gyvenimo apsaugą laiduoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, kurios 22 straipsnis, be kita ko, įtvirtina, jog žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.23 straipsnio 1 dalį, fizinio asmens privatus gyvenimas neliečiamas, informacija apie asmens privatų gyvenimą gali būti skelbiama tik jo sutikimu (Komisijos pastaba: šios bylos atveju, atsižvelgiant į vaiko amžių, sistemiškai vertinant ir Civilinio kodekso 2.7 straipsnio 1 dalį). VTAPI 4 straipsnyje nurodyti vaiko teisių ir laisvių apsaugos įgyvendinimo principai, be kita ko, ir teisės viršenybės, privataus gyvenimo neliečiamumo (3, 11 punktai). „Vaikas turi teisę į privatų asmeninį ir šeiminių gyvenimą, <...> asmens duomenų apsaugą, <...>“ (VTAPI 10 straipsnio 1 dalis).

Pareiškėjas 2025 m. balandžio 4 d. procesiniame dokumente Nr. 1SD-4712 „Atsiliepimas į raštą dėl paaiškinimų pateikimo ir ginčo sprendimo taikiu būdu (bylos Nr. AG-203/06-2025)“, kuriame pateikta informacija, susijusi su asmenų (taip pat ir vaikų) privačiu gyvenimu, yra nurodęs, kad šiame dokumente pateikta informacija yra neskelbtina.

Komisija pažymi, kad jos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša (neteikiama susipažinti ir daryti kopijų proceso dalyviams). Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų

teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro asmens duomenys, taip pat ir vaikų asmens duomenys, įskaitant apie asmens privatų gyvenimą, sprendžia, kad visa nagrinėjamo administracinio ginčo bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyriaus prašymą atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkas

Vytautas Kurpuvesas

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Inga Morkvėnienė